

irány követői kerültek bemutatásra. Ez a kollekción talán a legsikerültebben összeválogatott. Zrumetzky, Kós, Wigand, Jánoszy, Györgyi, Mende, Árkay és Szivessy java alkotásai változatos sorát vetítik elénk a magyar néplélek teremtő géniuszában fogant építőművészet gazdag eredményeinek.

Nagyjából így fest a «magyarosok» kiállítása. Körülbelül mindenkit szóhoz juttat, aki ide tartozik, bár nem éppen aránytelódások nélkül. Ami hiány mégis érezhetően mutatkozik, legfőképp a már említett szétválasztás rovására írható. Szerencsére, a külföldi vendégek gyakorlott szeme a legkülönbek jelentőségét így is felismerte.

KÁRPÁTI AURÉL

A XII. építész-kongresszus alkalmából a műegyetemi hallgatók terveiből rendkívül érdekes és értékes kiállítást rendezett a kir. József Műegyetem. A tanszékek szerint rendezett anyag rendkívüli gazdagságában nagy erővel és igen jelentős súllyal vonul fel a modern építészet, mely a fiatal évjáratú műépítészeket magával ragadta. A kiállítás frissesége, az anyag szépsége méltán aratott sikert a kongresszusi vendégeknél és a magyar szakközönségnél. A Műegyetem évenként, esetleg félévenként rendezett hasonló kiállításokkal és élénk reklámmal nagy propagandát csinálhatna annak a modern racionális építésnek, melyre a mai viszonyok között gazdaságilag és az általános művelődés szempontjából is múlhatatlanul szükség volna. (K. I.)

• VIRÁGKIÁLLÍTÁS •

Virágos Budapest—Virágos Magyarország a virágszeretet fejlesztését előmozdító propagandáját kétféle módon igyekszik minél tökéletesebben megvalósítani. Az erkélyek, ablakok és házkörülítetek (virágos kertek) virágversenyeinek rendezése az egyik — a virágkiállítások létesítése a másik eszköze annak a propagandának, amely hivatva van valóra váltani a nemes, szép mozgalom jelmondatát: «Virágos út vezet a Virágos Nagymagyarországra!»

A lakásoknak virágdíszítése és házi virágos kis kertek létesítése az adott súlyos gazdasági viszonyok között nem megy azzal a gyors nekilendüléssel, amint azt a magyar közönségnek állandóan tapasztalt virágszeretete alapján remélhetnők. Annak azonban, hogy a propagandának ezt az eszközét is a magyar társadalom minden rétege — tehetsége szerint — lelkesen felkarolja, fényes bizonyítékai az ez irányban rendezett versenyek, amelyekben nem remélt nagy számban kell a «Vibuma» vezetőségének a művészi virágdíszítésű ablakokat, erkélyeket és kis kerteket jutalmaznia. A virágversenyek kifejlődését tehát a gazdasági viszonyok javulásával joggal remélhetjük és ezek lesznek a jövő boldogabb esztendőinek szép szimbolumai. A virágversenyek nagyobb arányú gyors kifejlődését csak az általános súlyos gazdasági helyzet nehézségei hátráltatják azzal, hogy lehetetlenné teszik az egyesek részére a kellő viráganyagok beszerzését. Ezt igazolják a virágkiállítások nagy látogatottsága és nagy sikerei is. A háború és a forradalmi évek

lezajlása után az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 1928-ban rendezte meg első virágkiállítását és ezt követőleg a «Virágos Budapest Virágos Magyarország»-gal együtt a mostani legutóbbi virágkiállításig három újabb virágkiállítást rendezett. Ezek a kiállítások — bár arányaikban messze mögötte maradtak a külföldi hasonló kiállításoknak — fejlett, szép növényanyagaikkal és művészi elrendezésükkel bátran felvehették a versenyt azokkal. A közönség ezeket a kiállításokat olyan, minden várakozást felülmúló, lelkesedéssel és hálás elismeréssel fogadta, amelyre a szép iránti érzelmeiben csaknem teljesen elernyedett társadalomban az utóbbi években alig volt példa. Ez a körülmény magyarázza meg azt, hogy a tavaszi Virágkiállítás megnyitásakor a «Virágos Budapest—Virágos Magyarország» irányítója és lelkes fővédő-asszonya, nagybányai vitéz Horthy Miklósné Őfőméltósága az egyik színpompás virágcsoportot elragadtatással szemlélve, kifejezte azt az óhaját, hogy a szabadban elhelyezett szép virágkiállítást felújítva, a nyár folyamán megismételjék.

A «Vibuma» elnöksége a kifejezett óhaját a legkedvesebb paranesként fogadta és elhatározta, hogy az óhaját úgy törekszik megvalósítani, hogy a megvalósítás méltó legyen az eszme felvetőjéhez és ahhoz a nemes lelkülethez, amely azt sugalmazta.

A Szent Imre év és a Szent István hét méltó keretül kínálkozott egy nagyobb szabású művészi virágkiállítás rendezéséhez. Budapest Székesfőváros polgármesterének, valamint az illetékes ügyosztály vezetőinek megértő ügyszeretete és jóindulatú támogatása lehetővé tette, hogy a tavaszi Virág-

kiállítás leszerelése után a Rendezőbizottság azonnal hozzáfoghatott az új kiállítás szervezéséhez.

Ugy látszik, hogy Flóra Istenasszony e szép eszme híveit külön jutalmazásban akarta részesíteni, mert a fentiekben jelzett kedvező körülmények mellett még megadta a lehetőségét annak is, hogy a kiállítás közvetlen művészi és szakszerű rendezését egy olyan férfiú végezze, aki a tudás, az alkotóképesség és a művészi hivatottság birtokában évek óta várt arra az alkalomra, hogy szép tehetőségei érvényesülhessenek. Szilágyi József Budapest Székesfőváros kertészetének helyettes igazgatója a «Vibum» elnöksége részéről felkérte, Budapest Székesfőváros polgármesterétől pedig megbízatván azzal, hogy a kiállítás szakszerű rendezését elvégezze, a kiállítás művészi rendezésének kérdése már elintéztetést is nyert. Szilágyi József a virágkiállítások mindenkor lelkes irányítójának, dr. Manninger Vilmosnak, a «Vibum» elnökének támogatása mellett alig kéthónapos odaadó fáradhatatlan munkával elővarázsolta azt a tündéerkertet, amelyről elfogultság nélkül állapíthatjuk meg, hogy nemcsak a Szent István hétnak, de a Szent Imre évnek is legszebb és legértékesebb látványosságai közé tartozott. Az eddigi virágkiállítások látogatottságát is felülmúló látogató tömegek mellett a nagyszámban megfordult külföldiek véleménye is igazolta ezt, akik egyértelműen állapították meg, hogy e virágkiállítás szépsége, művészi elrendezése és méretei bármely külföldi virágkiállítással szemben kiállják az összehasonlítást.

A Mezőgazdasági Múzeum, Vajdahunyad vára és annak festői szépségű környéke a legszebben és legjobban megfelelt a kiállítás elhelyezésének. Szakszemponthól a nyári időszaknak legszebb virágai a gyönyörű Dahliák jellemezték elsősorban a kiállítást. Elek Géza újnapi földbirtokosnak és dr. Manninger Vilmos híres kertészetének Dahliagyűjteményei mellett Szilágyi József székesfővárosi kertészeti helyettes igazgató gyönyörű Dahlia-ujdonságai nyújtottak ebben az irányban gyönyörködésre gazdag anyagot. A Dahliák mellett Pohl Ferenc debreceni főkertész növényujdonságai, a hatalmasan fejlett, remek, szép Cannák, a gyönyörű Cyklamének, Phloxok, Asterrek, a Székesfőváros Állat- és Növénykertjének Király Lajos kertészeti felügyelő által kiállított Celosiák (kakas tarj) és a Caladiumok tarka levelű gyönyörű csoportozata a hatalmas pálmák és Cactusok egyaránt bámulatba ejtették nemesak a virág-

kedvelő laikus közönséget, de a szakembereket is, kik a kiállítást megtekintették.

Lehetetlen egy rövid ismertetés keretében felsorolni mindazt a pompás viráganyagot, amely itt a látogatók elé tárult, lehetetlen azoknak megkapó szépségeiről egységes, összefüggő képet adnunk, mert itt nemesak a virágok és a növényanyagok egészséges, üde szépsége, de talán sokkal nagyobb mértékben azoknak művészi elrendezése váltotta ki a tetszésnek azt a magas fokát, amellyel a közönség a rendezőségnek kötelességévé tette, hogy az eredetileg nyolc napra tervezett kiállítást egy hónapra meghosszabbítsa.

A kiállításnak művészi szempontból is tökéletes összehatása volt az, ami osztatlan bámulatot és elismerést váltott ki az iparművészet körében is. Nem a kiállítás anyagának megszokott szakszerű csoportosítását láttuk ez alkalommal, hanem gyönyörködhattünk egy művészelekű, amatőr és hozzáértő alkotó kertész elgondolása alapján felépített műben, mely összehatásában magával ragadó, részleteiben a leggondosabb alaposággal kidolgozott tündéerkert varázslatos képét idézte elő. A művészelekű kertésznek segítőitársai voltak a kiváló művészek, akik alkotásaikkal őt a siker elérésében segítették. Különös elismeréssel kell itt kiemelnünk Horváth Géza gyönyörű női akt és Pásztorfiú szobrát, továbbá a fiatal iparművésznőt: Waldhausen Sylviát, aki a székely kapuk művészi festését kiváló ízléssel és tehetséggel végezte.

Az ismertetés befejezéséül a kiállítás tanulságait kellene levonnunk. A szakszemponthól értékes tanulságok e lap olvasóit nem érdeklik. Egy általános irányú és nagyon becses tanulságot azonban levonhatunk. A kiállítás alkalmával a magyar közönség nemesak tömeges látogatásával adta tanujelét virágszeretetének, hanem bebizonyította komoly megbecsülését és tiszteletét a szép iránt azzal is, hogy a kiállítás egy hónapja alatt a teljesen szabadon és őrizetlenül hagyott virágok közül egyetlen szálat sem tépett le. (Az utcai zavargás alkalmával okozott kárt nem szándékoság, hanem a fejlesztett tömeg menekülése okozta.)

A legfontosabb tanulság pedig, amit levonhatunk az, hogy közönségünk a virágkiállításokat megértéssel és szeretettel fogadja. A mai sívár, szomorú korszakban olyan kevés szépben és nemesben van részünk, amihez nagyobb anyagi áldozat nélkül hozzájuthatunk: a virágkiállításokat tehát, — mint lélek nem esítő szórakozást, — állandósítani és fejleszteni kell.

DR. DARVAS FERENC